

חכמינו בדורתיך

גליון קד • שנה ג'

יום הכיפורים
תשפ"ז לפ"קהוצאה לאור
חידושי תורה
של בעלי בתים
העושים תורתם
קבע ומלאכתם
עראי

מדור תורתם קבע

ביאור על חטא שחטאנו לפניך ביוצאים ובלא יודעים

ועל חטא שחטאנו לפניך ביצה"ר, ועל חטא שחטאנו
לפניך ביוצאים ובלא יודעים.

והקשו הלא כבר אמר על חטא שחטאנו לפניך
באונס וברצון וכן בזדון ובשגגה, וראוי לכפלו אין, גם
קשה הלא כל עבירה הוא ביצה"ר.

ובפרדס יוסף (אמור) ביאר על חטא שחטאנו לפניך
ביצה"ר, דהקב"ה ברא יצה"ר לפתות אדם לעבירה,
אבל לא לרמותו על עבירה שהוא מצוה, וכמו"ש
הבעש"ט הקדוש על אומרים במסכת שבת (דף ע"ה).
שוחט משום מחייב משום צובע, וכתב התוספות
שוחט דעלמא, הכוונה על יצה"ר ומשום מאי מחייב
הלא לזה נברא לפתות אדם לעבירה, ותירצו משום
צובע שצובע עבירה למצוה שע"ז לא נברא, וע"ז
מתוודין על חטא שחטאנו לפניך ביצה"ר בעשות
עבירה בתורת מצוה שע"ז גם היצה"ר חוטא.

וי"ל עוד, דבספר בית פרץ מהמגיד מבראד נדפס
בשנת תק"כ (דרוש א' לחודש ניסן) ועתה הדפיסו מחדש
ברוב פאר והדר, ביאר למה אין מתוודין על איסור חמץ
בפסח, ותירץ דבמסכת ברכות (דף י"ז). מבואר שחמץ
רומז ליצה"ר, שכן רבי אלכסנדר בטר דמצלי אמר
הכי, רבון העולמים גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות
רצונך, ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכות,
יה"ר שתצילנו מידם ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב
שלם ע"כ.

והאר"י ז"ל (מובא בבאה"ט ריש סימן תמ"ז) כתב שהנשמר
מחמץ בפסח יועיל לנפשו כל השנה להשמר מחטא,

- המשך בעמוד ב' <

מבוא: בשער התורה

המקדישים שמך בקודש דרי מעלה עם דרי מטה

נוהגים ללבוש בגדים לבנים נקיים ביום
הכפורים דוגמת מלאכי השרת וכו', נוהגים
אנשים ללבוש הקיטל שהוא לבן ונקי,

וגם לפי שהוא בגד
מתים ועל ידי זה לב
האדם נכנע ונשבר.
כך כתב המטה אפרים
(תר"ט תר"י) בהלכות
יום הכיפורים. יום א'
הוא בשנה שכולנו
נחשבים כמלאכי
השרת, וגם משימין
על הלב כי יש מחר
לאחר זמן ולא לנצח
ישאר האדם עלי
אדמות, ומתוך כך
אנו נזכרין באבותינו
ורבותינו מגנזי

בית הכנסת של אברהם אבינו בעיר חברון

שמת נעשה חפשי מן המצות, ואין להם
עוד הזכות לומר הלל, לכן אין אומרים
הלל בימים הנוראים, שעה שהחיים
נדונים ביחד עם אלו שכבר הלכו מאתנו,
כדי שלא לחלק בין אלו לאלו.

ובספר החדש יפה נוף על יום הכיפורים

מביא מספר 'בית הכנסת
שבבעלזא' עובדא דהוה
אצל הרה"ק מהר"י
מבעלזא זי"ע שהיה פעם
צפיפות גדולה בבית
המדרש בליל כל נדרי,
וצוה הרה"ק מבעלזא
לכל הנוכחים שיפשיטו
מעליהם את הקיטל, ואף
שהיה לפלא בעיניהם
הצווי פקודתה הק' שמרה
רוחם כמובן, ותיכף
כאשר עשו כן הורגשה
הרחבה גדולה בבית
המדרש, ואחר התפלה

אמר הרה"ק מבעלזא שבשעת כל נדרי
מתאספים כל הנשמות מעולם העליון
בבית המדרש של מטה, והם ממלאים את
ההיכל תוך כדי שהם מתערבים עם החיים,
והללו והללו לבושים לבנים ואין מכירים
אותם, ולכן היה דוחק רב בבית המדרש,
ועל כן צוה שיפשיטו את הקיטל, שעל
ידי זה הוכרו המתים מבין החיים, והוצרכו

מרומים שאינם חיים אתנו עוד, ומצפין
לרחמי שמים בזכותם הגדול, כהגפן הזה
שהחיים נשענים על המתים, וכדברי
החתם סופר הידועים על אמרם ז"ל ספרי
חיים וספרי מתים פתוחים לפניו ואתם
אומרים שירה, שהכוונה שביום זה דנין
אף אלו שכבר מתו, והן הן הספרי מתים
הפתוחים, וכיון ש'במתים חפשי', כיון

- המשך בעמוד ב' <

מדור תורתם קבע

– המנשך מעמוד א' <

דהיינו מובטח לו שלא יחטא כל השנה, לכן מתודה על חטא שחטאנו לפניך ביצה"ר היינו חמץ בפסח, וזה גרם שנכשל בעונות משך השנה, דדין גרמא איסור חמץ בפסח על עונות של כל השנה עכ"ד.

ו"ל שעל זה קאי ויודי **על חטא שחטאנו לפניך ביצה"ר**, היינו בחמץ בפסח שהוא היצה"ר שאור שבעיסה, וממשיך לומר **ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים** – היינו חמץ ידוע, **ובלא יודעים** – היינו חמץ שאינו ידוע.

(הרה"ח ר' יונה פריעדמאן הי"ו)

על חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים.

פי' אחי הרה"ג מו"ה ר' יונה שליט"א דקאי על חמץ בפסח, די ש חמץ ידוע וחמץ שאינו ידוע.

ואולי יש לומר דקאי על ביטול תורה, דלכאורה קשה למה לא תקנו להתודות על ביטול תורה, ושמעתיה מתרצים דביטול תורה נכלל בעל חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע, דאיתא במסכת קדושין (דף ל:) **בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין**, וכיון שחטא ביצר הרע על כרחך שביטל מלימוד התורה, כי אם היה לומד תורה היה התורה מגין עליו מיצר הרע, ע"כ שמעתיה.

ולענ"ד י"ל דביטול תורה נכלל בכלל **ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים**, והיינו דאמר על חטא שחטאנו לפניך ביודעים, שהיינו צריכים להיות בגדר יודעים את התורה, ובלא יודעים, היינו שביטלנו מלימוד התורה ונשארנו בלא יודעים את התורה.

(הרה"ח ר' חיים פריעדמאן הי"ו)

אז מ'קלאפט שטארק עפענט מען

פעם בימי הרחמים והסליחות צעק הבית ישראל ואמר: "הפותח שער לדופקי בתשובה". אפילו די טויערן זענען פארקלאפט פארמאכט, אבער אז מ'קלאפט שטארק **לדופקי בתשובה**, צום סוף עפענט מען.

מדור דבר בעתו

כח שלשלת הקודש בעבודת התשובה

שני מנהגים קדושים מלווים את בתי ישראל בערב יום הכיפורים, ושניהם ענינם התקשרות הבנים לאבותיהם. מי שזכה ואביו עודנו בחיים לאורך ימים ושנים, הולך אליו להתברך מפיו קודם לכתו לבית הכנסת, ומבקש לחזק את התקשרותו אליו ואל הדרך שקיבל ממנו. וכמו שכתב במטה אפרים (סימן תריט סעיף ב) שנהגו האב והאם לברך את בניהם, ולהעתיר עליהם שייחתמו לחיים טובים ושיהיה לבם נכון ביראת ה'. ואף מי שכבר נסתלקו אביו ואמו, מבקש להתקשר בהם, ומדליק נר לעילוי נשמתם. הרי זו עשייה של הבן לכבוד הוריו ולזכותם, ובכך הוא מראה כי עודנו קשור בהם גם לאחר פטירתם. וכבר כתבו הראשונים בענין **הנר שמדליקים ביום הכיפורים לכפר על אביו ועל אמו, שהוא משום כבוד שמים, שנאמר "באורים כבדו ה'"** (ארחות חיים, הלכות ערב יום הכיפורים אות יא: כלבו סימן סח: רמ"א או"ח סימן תרי סעיף ד).

מבוא: בשער התורה

– המנשך מעמוד א' <

לעזוב את הבית מדרש ונעשה הרווחה בבית המדרש. וכתב שמני אז הונהג בעיר בעלזא שהחסידים אינם לובשים הקיטל ביום כיפור.

אמנם בספר **מהרי"ל דיסקין** (אחרי) כתב שכשסיפרו להמהרי"ל דיסקין זצ"ל מעשה כזה אמר שבאמת לא נתמלא הביהמ"ד מן המתים, אלא מיהודים אנוסים שהיו יראים לבא לביהמ"ד במשך השנה כדי שלא יכירו בהם שהם ישראלים, ורק ביום הכיפורים שהיה המנהג להתפלל בטלית מעוטף על הפנים באו גם הם לביהמ"ד בפנים מכוסים שעל ידי זה לא יכירו בהם, ורב הביהמ"ד חשש שמא בכל זאת יתגלה פניהם והיו בסכנה גדולה, על כן ציוו והכריז שכל א' ישליך טליתו מעליו, ועל ידי זה נאלצו האנוסים לברוח מהביהמ"ד, אלא **כדי להטמין הדבר מהמתפללים אמר להם שהיו מתים**, ולאמיתו של דבר היו אנוסים עיי"ש.

ומביא שם עוד מהספר **'במחיצתו של הרבי מריבניץ'** מה ששמע מפי הרה"ק **מריבניץ זי"ע** שסיפר שפעם היה כך אצל רבו הרה"ק **משטעפינעשט זי"ע** שבשעת אמירת כל נדרי נעשה בביהמ"ד דחקות נוראה באופן שאינו לפי ערך הנמצאים, שלא היו שם כל כך הרבה אנשים, והחזיר הרה"ק משטעפינעשט את פניו אל מול הציבור הנאספים וקרא בקול **'אלע לעבעדיגע זאלן זיך אויסטוהן די טלית'**, ולפתע פתאום הפך הביהמ"ד להיות חצי ריק, כי היו אלה נשמות שבאו מעולם העליון לתפלת כל נדרי, ויהי המקום לחרדת אלקים. וכעין עובדא זו מסופר על המהר"ל זצ"ל, על הרה"ק ר' משה מקיטוב זצ"ל, תלמיד הבעש"ט זצ"ל, הרה"ק ר' דוד מדינוב זצ"ל, הרה"ק בעל **אהבת שלום מקאסוב זצ"ל**, ועיין באריכות בס' **עבודת הצדיקים** (ערך כל נדרי, נשמות מעולם העליון).

בכל אופן הרי אנחנו בענין זה בגדר **מאמינים בני מאמינים**, שאין אנו רואין במו עינינו היאך שהנשמות נמצאות בבית מדרשינו, מכל מקום זכי הראות ראו בחוש הנשמות מעולם העליון המצטרפים אלינו בתפילותינו, ובהמשך הדורות נשתמרו כמה מעשיות בענין זה, וכהמעשה הידוע שהתרחש בעיר האבות **חברון בשנת ה' שכ"ה**, המובא בספה"ק **תפארת שלמה** (פ' נד) בשם **ספר עמק המלך** שכתב וז"ל, פעם אחת **בערב יום הכיפורים לא היו בחברון רק תשעה אנשים**, והמתינו על בני הכפרים שיבואו להתפלל ולא בא אף אחד מהם, כי הלכו כולם לירושלים עיה"ק תובב"א שהיא סמוכה מהלך רביעי יום, והיו בצער גדול מזה שיצטרכו להתפלל ביום הכיפורים בלא מנין, ובכו הרבה, והשמש כבר נטתה לשקוע. ויהי הם נושאים את עיניהם, והנה **איש זקן בא מרחוק ושמוחו כנגדו שמחה גדולה**, וכשבא אליהם נתנו לפניו לאכול סעודה המפסקת, ובירך אותם ואמר שכבר אכל בדרך, ובכן התפללו ביום הקדוש במנין, וכיבדו את הזקן כבוד גדול.

במוצאי יום הכפורים, התחילו להתדיין זה עם זה מי מהם יזכה לארחו, כי כל אחד רצה להביא את האורח לביתו, ונתפשרו להפיל גורל, ונפל הגורל על החזן, שהיה איש חסיד והגיד נפלאות בחלומות וחזיוני לילה, והלך החזן לביתו והאורח אחריו. כשהגיע החזן סמוך לביתו פנה לאחוריו כדי לכבד האורח לילך ראשון לביתו, **וירא והנה איננו, ובקשו אותו בחוצות ולא מצאוהו**, והיו כולם בצער גדול, כי חשבו שהלך בלילה לדרכו שלא רצה ליהנות מהם.

באותה הלילה בא אותו זקן אל החזן בחלומו, ואמר לו שהוא היה **אברהם אבינו ע"ה שבא אליהם להשלים המנין**, כי ראה אותם בצער

ויש להבין מה טמון בשני המנהגים הללו, שהבן הולך לקבל ברכת אביו בחייו, ומדליק נר לכבוד הוריו לאחר פטירתם, ומה ענינה המיוחד של התקשרות זו דווקא בשעה שישראל עומדים להיכנס ליום הכפורים.

ונקדים דברי השם משמואל (פרשת כי תצא, שנת תרע"א), על מה שאמרו בגמרא (סנהדרין פח ע"ב), **בן סורר ומורה שרצו אביו ואמו למחול לו, מוחלין לו**. ולכאורה, מה תועיל מחילת האב והאם והרי התורה ירדה לסוף דעתו שסופו ללסטם את הבריות (שם עא ע"ב). ועוד, מדוע באמת נחרץ דינו על שם סופו, וכי לא יתכן שישבו בתשובה, והלא אפילו רבי אלעזר בן דורדיא, לאחר ששקע בעבירות חמורות שב בתשובה שלימה עד שיצתה בת קול ואמרה שהוא מזומן לחיי העולם הבא (עבודה זרה יז ע"א).

ומבאר השם משמואל, כי כוחו של איש ישראל לשוב בתשובה נובע מהאבות, שהוא מקבל הכח מאביו שקיבל את הכח מאביו שלו, וכך נמשכת שלשלת הקדושה עד אברהם יצחק ויעקב. שעל ידי השלשלת הקדושה נמצא שבנקודה הפנימית הרי נשמתו טהורה היא, והחטא אינו אלא לכלוך שנדבק מבחוץ, בבחינת "אל תראוני שאני שחרחרת ששפתני השמש" (שיר השירים א, ו), ומשום הכי מועיל תשובה. וזה לשון קדשו, **"שכל עצמה של תשובה שמועלת היא מפני ההשתלשלות עד האבות, ממילא זה שהוא סורר ומורה, נפסק חיבורו מאביו ואמו ושוב אין לו חיבור בשלשלת הקדוש, בוודאי שלא יעשה תשובה, ואף אם יעשה לא תתמיד ויחזור לסורו... אבל כשאביו ואמו מוחלין לו, הנה הוא עדיין נקשר בשלשלת הקדוש, שוב אינו נהרג, שיכול להיות שעוד ישוב בתשובה שלימה המתקבלת"**. עכת"ד.

ובזה יובן עומק מנהגי ערב יום הכיפורים, כי בשעה שהבן עומד לשוב בתשובה, מבקש הוא לחזק את התקשרותו באביו ובאמו, ועל ידם בשלשלת הקדוש שממנה נמשך כוחו לשוב. לפיכך הולך הבן אל אביו להתברך מפיו, ובקבלת ברכתו הוא מחזק את הקשר אליו ואל הדרך שקיבל ממנו. ואף מי שכבר נסתלקו הוריו, אינו חדל מלהתקשר בהם, אלא מדליק נר לעילוי נשמתם ועושה לכבודם ולזכותם, וכאומר הנה עדיין אני קשור עמכם ומחזיק בדרך שקיבלתי מכם. נמצא שבשני המנהגים הבן הוא המבקש להיאחז באבותיו, בחייהם בקבלת ברכתם, ולאחר פטירתם בכבוד שעושה להם ובהדלקת הנר לעילוי נשמתם. מתוך התקשרות זו יכול איש ישראל להיכנס ליום הקדוש בכוחם של כל הדורות שקדמוהו.

ונקודה זו אפשר לראות גם בענינו של יוסף הצדיק, שאצל יעקב אבינו נאמר "ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו וימאן להתנחם" (בראשית לו, לה), ובשעת נסיונו של יוסף נאמר "וימאן ויאמר אל אשת אדוני" (שם לו, ח). ואמרו חז"ל, כי באותה שעה נראתה לו דמות דיוקנו של אביו (סוטה לו ע"ב, רש"י בראשית לו, יא). וביאר בנתיבות שלום (פרשת וישב), כי מן השמים היה שיעקב ימאן להתנחם, כדי שלא תיפסק התקשרותו ביוסף, וכשהגיע יוסף לשעת הנסיון, עמדה לו אותה התקשרות ונראתה לו דמות דיוקנו של אביו. עכת"ד.

ונפלא הוא המתבונן עד היכן הדברים מגיעים, היאך היה לו ליוסף הצדיק, נער צעיר ובודד בארץ מצרים, את הכוח לומר "וימאן", על ידי שידע כי אביו אינו שוכח אותו. כל בניו ובנותיו קמו לנחמו ולהסיב דעתו מבנו, אך יעקב אבינו לא התייash מיוסף ולא הסיח דעתו ממנו, אותו "וימאן להתנחם" של האב היה הכוח ל"וימאן" של הבן.

בערב יום הקדוש הולך אפוא הבן להתברך מפיו אביו, ומי שכבר נסתלקו הוריו מדליק נר לכבודם ולעילוי נשמתם. בשניהם מבקש הבן לחזק את התקשרותו באבותיו ולהיאחז בשלשלת הקדוש. וכאשר יודע האדם כי הוא קשור באבותיו הקדושים, וכי תפילות אבותיו וברכותיהם מלוות אותו, נקל לו ביותר להסיר מעליו את לכלוך החטא, לעמוד כנגד היצר ולשוב אל אביו שבשמים בלב שלם. יעזור השי"ת שנזכה להתקשר בשלשלת הקדוש באמת, ושיתקבלו תשובתנו ותפילתנו לרחמים ולרצון.

(הרה"ג ר' חיים אהרן אונגאר שליט"א - רב דביהמ"ד לב אהרן בויליאמסבורג - פ' כי תצא תשפ"ו)

גדול על כך שיתפללו בלא מנין. ושמוחו שמחה גדולה, וברכו את ה' הגדול כי הפליא לעשות עמם. עד כאן בספר עמק המלך. ובתפארת שלמה פירש על פי מעשה זה מה שפירש"י עה"פ והיה ברכה, **בן חותמין, כי תפלת נעילה היא גמר החתימה**, ועל זה רמז לו הקב"ה לאברהם אבינו שהוא יצרף להמנין ביום הכיפורים בעיר חברון, ועמו יחתמו, כלומר שיתפללו עמו תפילת נעילה עכ"ל. ועל שם מעשה זה קראו את הבית הכנסת שבחברון בשם **'בית הכנסת של אברהם אבינו'**.

והגם שמסתבר שעל פי הלכה אין לצרף נשמות מעולם העליון שאינם בגדר בני חיובא לתפילה בציבור לומר עמם קדיש וקדושה, מכל מקום בודאי לא לחינם בא אברהם אבינו להצטרף אל המתפללים ולהשלים המנין, ואף אם אין אנו מבינים טעם הדבר, היה לו בלי ספק דין תפילה בציבור כדת וכדין.

ומה נפלא הדבר ששמענו עדות נאמנה על עובדא שהתרחש בימינו אלה, שציפרו נשמות מעולם העליון להשלים המנין לתפילה, מה ששמעתי מידידי הרה"ח ר' שרגא צבי בן הרה"ח ר' יצחק מאיר פישמאן הי"ו ששמע מפי הרה"ח ר' יוסף גראספעלד הי"ו המנצח על מלאכת בית התבשיל במחנה קראסנא היה מקורב אצל הרה"ק מריבניץ זי"ע עוד מעיר רוסלאנד, וסיפר מה דבדיל' הוה עובדא שהיה בביתו של הרה"ק צ"ל בשעה שעמד להתפלל תפילת שחרית, שמנהגו בקודש היה שאם היה חסר לו איזה אנשים למנין, כגון שהיו לו ששה מתפללים וחסרו לו עוד ארבעה, היה מונה וסופר עד עשר ועמד להתפלל, ופעם אחת כשלא היה שם מנין, והתחיל הרה"ק מריבניץ לספור ולמנות עד י', כאשר גמר לספור ואמר המספר עשר, נענה הר"ר יוסף הנ"ל ואמר **אכן כך הוא אני רואה עשר**, כששמע את דבריו החוריו פני קדשו של הרה"ק מריבניץ ושאל לו האם באמת גם אתה ראית אותם, ענה ר' יוסף לא לכך התכוונתי, אלא סבור הייתי שהרבי מכוון על המורה שעות שהוא כעת שעה עשר בבוקר, ועל זה עניתי ואמרתי שגם אני רואה שהוא כעת זייגער צען, ואז נתגלה מקצת מן המקצת ממדריגותיו הנוראות של הרה"ק מריבניץ זי"ע שלא לחינם ספר עד עשר, אלא באמת ראה נשמות קדושות עומדות עמו בחדר וצירף אותם למנין שלו ואתם עמם התפלל אל השי"ת.

ובכן בכניסתנו אל היום הקדוש והנורא הזה יום הכיפורים, עלינו לשים על לבנו גודל הערך של השעה הזאת, בו מקדישים את שמו יתברך דרי מעלה עם דרי מטה, וכמו שאמר הכהן גדול בשעת קריאת הספר תורה **'הרבה יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן'**, כן הוא גם אצלנו בכל שנה ושנה שהרבה יותר ממה שאנו רואין במו עינינו נמצא כאן, שהנשמות הקדושות מצטרפין עמנו בתפילותינו, והי רצון שבשנה זו יפתחו לכולנו **'שערי אור'**, ויתקבלו תפילות כל בית ישראל לאבינו שבשמים לזכות לגמר חתימה טובה בבני חיי ומזוני וכל טוב, והשנה הזאת יהיה השנה שבו **'יתנשא ה'**, בביאת הגואל צדק בב".א.

(הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו)

מעשה רב

הבגדים הקרועים שתיקנו את בגדי הזהב

הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא ז"ע (יוד"ל יום א' דסוכות) היה נוהג ללבוש בגדים קרועים ובלויים, עד שהיה הדבר לפלא בעיני כל רואיו.

סיפר הגאון רבי הערש יוסף ז"ל, דיין דק"ק סקאליע, שפעם אחת אמר לו הרה"ק: "רבי הערש יוסף, שמא סבור אתה שאין בידי בגד נאה ללבוש, יודע אני היטב את מאמר חז"ל על תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו. וכשאני בא אל הרכבת, ומראים עלי ואומרים: 'זהו הרב', בשעה שאני מלובש כאחד מפשרי העם – תאמין לי שהדבר גורם לי יסורי איוב.

"אולם מה אעשה, בגלגול אחד הייתי כהן גדול, וכאשר הלכתי לבית המקדש מלובש בבגדי זהב, עלה בלבי שמץ של גיאות. על כן מוטל עלי עתה לתקן זאת, על ידי שאלך לבוש בבגדים קרועים ובלויים".

כך ויתר הצדיק על כבודו, ואף קיבל על עצמו בזיונות קשים, כדי לתקן את אותו שמץ של גיאות ולעבוד את בוראו בלב טהור ונקי.

(ספר גדולות מרדכי, אות כג)

בענין אמירת "הייליגע באשעפער" באמצע התפלה

מכתב ששולח האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל
אל מרן גאב"ד ירושלים שליט"א

נר ב' דחנוכה תשנ"ג למעלת כבוד הדרג"ת הגאון הגדול המפורסם לשבח ולתהלה כש"ת הרב משה שטערנבוך שליט"א. הנני לכבדו בספר דרך אמונה שיו"ל כעת ע"י. אגב, בערך לפני חמישים שנה שאלתי מכ"ק מו"ר חותני זצ"ל אודות הענין מה שמוזבא בספרו תשובות והנהגות [א.ה. ח"א ס' ע'], אם מותר להפסיק באמצע תפלה לומר הייליגער באשעפער וכדומה, והשיב לאיסור, אמנם "אז יענער זאגט זיך אליין, איז מותר". הדושת"ה אברהם יצחק קאהן.

(עובדות והנהגות עמוד תקלח)

ברכת מזל טוב

אל מעלת כבוד ידידינו

הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו

יושב ראש גליונינו הנהדרה "חלקינו בתורתך"

לרגל ארוסי נכדתו למזל טוב

בת לחתנו הרה"ח ר' יואל גליק הי"ו

עב"ג הבה"ח המופלג בתו"ש יושע נ"י

בן הרב מנשה האראוויץ שליט"א

הקב"ה יעזור שיזכו החתן כלה לעמוד בית נאמן בישראל

ויזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציו

ולהכתב ולהחתם לשנה טובה ומבורכת

בספרן של צדיקים אמן

בברכת צוות המערכת

יואל הכהן מאשקאוויטש - משה אברהם לייפער

שלמה הערשקאוויטש - אביעזר מרדכי שווארץ

דרשת כל נדרי

ממון רבינו הברך משה זצ"ל

בשנת תש"ה

בערב יום הכיפורים תש"ה, בהיותם בתוך הלאגער, השתדל ראש הקהל דק"ק סיגעט אצל הנהלת המחנה, שיחלקו את מנת המזון מבעוד יום, כדי שתהא שהות לאכול קודם בין השמשות.

לאחר האכילה סידרו באחד הבלוקים מקום לתפילה בציבור. קודם כל נדרי, כאשר נכנסו אל הבלוק, נפלו כולם כאיש אחד על משכביהם המזוהמים, ונשמע קול בכיה רבה אשר כמוהו לא שמעו מעולם. הבכיות היו נוראות כל כך, עד שהיו מהם שנתעלפו מרוב צער ובכי.

כעבור זמן נשמע קולו של דר. קיזלניק, המכריז כי כל הרוצה להשתתף בתפילת הציבור יבוא אל המקום שהוכן לכך. הוא בירך את הנאספים בברכת "גמר חתימה טובה", ומיד פרץ שוב קול בכי גדול ונורא.

באותה שעה נשא דברי כיבושין רבינו בעל ברך משה זצ"ע. פתח בדברי המשנה: "אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרין ומי מטהר אתכם – אביכם שבשמים" (יזמא פה).

בדבריו ביאר, כי כשם שהטובל במקוה נטהר מטומאתו אפילו אם הטבילה נעשתה בכפייה ובאונס, ולא מרצונו – כך גם יהודי השב אל ה' מתוך צרתו ודחקו, תשובתו נחשבת לפני המקום כתשובה שלימה.

והמשיך בתפילה מעומק לבו: "ה' הטוב יקבל את תשובת עמו ישראל, הנדכאים והנלחצים בכור הברזל, לאחר שעברו עינויים קשים ומרים כל כך; ובזכות אלפי אלפים הקדושים שמסרו נפשם על קדושת שמו יתברך, נזכה במהרה לגאולה שלימה בכלל כל ישראל, אמן".

הוא האריך עוד בדברי כיבושין, כשהוא בוכה בכיות גדולות ונוראות, עד שדבריו ובכיותיו פילחו כליות ולב.

(אביר יעקב)

טל: 845.210.6668 | פקס: 845.314.8486
אימיל: chelkeiny@gmail.com

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אין אימיל, שיקט א אימיל צו: chelkeiny@gmail.com

להכניס דברי תורה בתוך
הגליון ולהערוך והארות:

הגליון נערך ע"י מכון קונטרס
מו"ה אברהם ישעי' קליין
מו"ה יואל הכהן מאשקאוויטש
מו"ה משה אברהם לייפער
מו"ה שלמה הערשקאוויטש

מו"ה

חלקינו
בתורתך